

Stefan Mizera

Z konferencji na temat roli kodeksu postępowania administracyjnego w doskonaleniu administracji państwowej

---

Palestra 30/1(337), 76-78

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

aresztu co art. 218 k.p.k., odbiera im jednak charakter przesłanek przykładowych, nadaje zaś charakter enumeracyjny.

Dalszej komplikacji ulegnie sytuacja, gdy oskarżony, któremu zarzuca się popełnienie zbrodni, zostanie przez sąd I instancji nieprawomocnie uniewinniony, co zresztą też czasem nie jest trudne do przewidzenia już w trakcie procesu, a więc przed wydaniem wyroku.

Artykuł 364 § 1 k.p.k. nakazuje, żeby przewodniczący po ogłoszeniu wyroku uniewinniającego zarządził niezwłoczne zwolnienie oskarżonego z aresztu. Przepis ten ma swoje logiczne uzasadnienie w tym, że wyrok uniewinniający, choć nieprawomocny, w jakiś sposób wzmacnia towarzyszące oskarżonemu domniemanie niewinności i osłabia przeświadczenie o zasadności zarzutu wymagane przez art. 209 k.p.k. To rozumowanie i to rozwiązanie jest jednak obce stanowi prawnemu, jaki powstaje w świetle art. 11 § 1 i 2 ustawy z 10.V.1985 r. Zarzut stawiany oskarżonemu nadal nie ulega zmianie i areszt jest nadal obligatoryjny.

Sprzeczność dyspozycji zachodzi między aktami normatywnymi tego samego rzędu, tzn. między ustawami. Próby rozwiązania tej sprzeczności między obu przepisami w myśl reguły *lex specialis derogat legi generali* zawodzi, bo nie wiadomo, jakie należałoby przyjąć kryterium dla wyodrębnienia tutaj przepisu „szczególnego”. Może nim być np. epizodyczność ustawy z 10.V.1985 r., może być też „szczególność” sytuacji wyroku uniewinniającego, wreszcie może być „szczególność” wynikająca z charakteru postawionego zarzutu. W zależności od przyjętego kryterium musieliśmy wyprowadzać wnioski oczywiście odmienne.

Cóż więc pozostaje?

Prawnicy niechętnie — i chyba słusznie, że niechętnie — korzystają z przepisów stanowiących „broń ostateczną”. Takim jest na przykład przepis art. 5 kodeksu cywilnego w procesach cywilnych.

Trzeba się będzie jednak chyba oswoić z myślą, że przepis art. 2 § 1 pkt 1 *in fine* stać się może „bronią ostateczną” na tle koordynacji współobowiązujących karnych przepisów procesowych.

Roman Łyczewek

NOTATKI

1.

Z konferencji na temat roli kodeksu postępowania administracyjnego w doskonaleniu administracji państwowej

Pod auspicjami Urzędu Rady Ministrów i z inspiracji Instytutu Organizacji Zarządzania i Doskonalenia Kadr oraz dzięki współpracy szeregu ministerstw, Naczelnego Sądu Administracyjnego i Instytutu Państwa i Prawa Polskiej Akademii Nauk odbyła się z okazji XXV-lecia wydania kodeksu postępowania administracyjnego konferencja w dniach 19—20 listopada 1985 r. z udziałem przedstawicieli trzech grup zawodowych: praktyków z wojewódzkich organów administracji państwowej, pracowników nauki prawa państwowego i administracyjnego oraz sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego (łącznie przeszło 200 osób).

Stosownie do programu konferencji i przyjętego porządku obrad, które prowadził

podsekretarz stanu w Urzędzie Rady Ministrów min. prof. Zygmunt Rybicki, uczestnicy pierwszego dnia tej sesji wysłuchali też pięciu niżej wymienionych referatów zaprezentowanych na konferencji:

1. Praworządność działania administracji państwowej w świetle zasad kodeksu postępowania administracyjnego i praktyki (prof. dr hab. Janusz Borkowski),

2. Wpływ kodeksu postępowania administracyjnego na sprawność administracji państwowej (prof. dr hab. Adam Jaroszyński),

3. Postępowanie administracyjne — doświadczenia i perspektywy (prof. dr hab. Janusz Lętowski),

4. Kierunki orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego w zakresie podstawowych instytucji procedury administracyjnej (dr Henryk Starczewski),

5. Kodeksowe podstawy stosunków: urząd — obywatel w świetle doświadczeń praktycznych (w redakcji dyr. Wiesława Malinowskiego, dyr. Andrzeja Pociaska, dyr. Stanisława Zajferta).

Autorzy referatów przedstawili w sposób roboczy podstawowe wątki prezentowanych opracowań. Zaakcentowano służebną rolę organów administracji państwowej oraz prymat ustawy w działalności administracji przed instrukcjami jednostek nadrzędnych (w dawnych latach ten układ był odwrócony). Wskazano na tkwiące w kodeksie postępowania administracyjnego środki kontrolne, wzmacnione od 1980 r. instytucją sądowej kontroli ze strony Naczelnego Sądu Administracyjnego. Podkreślono, że wymienione w art. 90 Konstytucji obowiązki obywatelskie są równoległe ważne z uprawnieniami obywateli wynikającymi z prawa materialnego cywilnego i administracyjnego. Zwrócono uwagę na przesłanki funkcjonowania dobrej, wysoko kwalifikowanej administracji państwowej, czulej na potrzeby obywateli.

W popołudniowej części pierwszego dnia konferencji odbyły się obrady w trzech sekcjach, grupujących uczestników według następujących tematów:

1. Znaczenie k.p.a. dla relacji: urząd — obywatel — sprawność i kultura administrowania (przewodn. Stanisław Bielecki).

2. Wymagania współczesnej administracji a sądowa kontrola legalności decyzji administracyjnej (przewodn. Edmund Ochendowski).

3. Wiedza fachowa i prawnicza w kształtowaniu i doskonaleniu urzędników państwowych (przewodn. Karol Sobczak).

Obrady w sekcjach umożliwiły szerokie omówienie i wyeksponowanie licznych zagadnień z praktyki administracyjnej i wskazały na trudności w interpretacji i stosowaniu materialnego prawa administracyjnego oraz procedury. Wskazano na powszechnie występujące trudności w pracach urzędów, pozbawionych nieraz tekstów podstawowych aktów ustawodawczych. Poddano krytyce przejawy wadliwej działalności legislacyjnej Sejmu i naczelnych organów administracji państwowej.

W drugim dniu obrad konferencji wziął udział prezes Rady Ministrów prof. dr hab. Zbigniew Mesner. Powitany przez przewodniczącego prof. dra Zygmunta Rybickiego, wygłosił krótkie przemówienie, w którym wskazał na znaczenie k.p.a. dla stosunków urząd — obywatel (wyraził się wespół żartobliwie, że „urzędnik musi polubić petenta w urzędzie”), podniósł konieczność zachowania godności obywatela w urzędzie i styl traktowania petenta. Premier oświadczył, że plon konferencji będzie przedmiotem zainteresowania Rządu w celu dalszego usprawnienia funkcjonowania administracji. Nowa rola Urzędu Rady Ministrów, wynikająca z dokonanych w listopadzie br. zmian w strukturze i kompetencjach naczelnych organów administracji państwowej, sprawia, że Urząd ten stał się naczelnym organem sprawującym nadzór nad działalnością i szkoleniem pracowników terenowych organów administracji państwowej.

W dalszym ciągu plenarnego posiedzenia odbywanego w drugim dniu obrad przedstawiciele grup obradujących poprzedniego dnia w sekcjach złożyli krótkie informacje o treści prowadzonej wymiany poglądów w sekcjach.

Sprawozdania sekcyjne otworzyły dyskusję generalną nad rolą i znaczeniem kodeksu postępowania administracyjnego w działalności organów administracji państwowej. Dyskusję, w której wystąpili liczni pracownicy nauki (Malinowski, Janowicz, Sobczak, Leoński, Jastrzębski) oraz członkowie Naczelnego Sądu Administracyjnego (Zieliński, Świątkiewicz), charakteryzował szeroki przekrój poruszanych zagadnień, co wzbogaciło dorobek konferencji.

Podniósł ten rys w słowie końcowym wicemin. Zygmunt Rybicki podkreślając, że przebieg konferencji wskazuje na ogromny pożytek jej zorganizowania oraz że dała ona ponadto szereg impulsów do dalszego usprawnienia działalności kadr administracyjnych.

Zaproszenie na konferencję wiceprezesa NRA adw. J. Biejata i przedstawiciela Redakcji „Palestry” w osobie niżej podpisanego było zapewne motywowane potrzebą silniejszego zainteresowania członków adwokatury obowiązującą procedurą administracyjną i przeniesieniem dorobku konferencji na łamy „Palestry”.

adw. Stefan Mizera

2.

III Ogólnopolski Rajd Górski Adwokatów w Góry Stołowe w dniach od 19 do 22 września 1985 r.

Okręgowa Rada Adwokacka we Wrocławiu zorganizowała III Ogólnopolski Rajd Górski Adwokatów w Góry Stołowe (Sudety Środkowe).

Rajd rozpoczął się w Kudowie. Wzięło w nim udział 34 uczestników. Najwięcej osób przybyło z Izby adwokackich z Kielc, Łodzi i Wrocławia. Przybyły także koleżanki i koledzy z Warszawy, Poznania, Kłodzka, Szczecina, Olsztyna, Myśliborza i Bydgoszczy.

Po przenocowaniu w Kudowie, następnego dnia rano uczestnicy rajdu zwiedzili uzdrowisko i przeszli przez park zdrojowy. potem znaleźli się w Kudowie-Czeremnej, zwiedzili kaplicę czaszek, znajdującą się przy kościele z XVIII wieku, której wystrój tworzą czaszki i kości ofiar wojen śląskich i epidemii. Przed wejściem na górski szlak prowadzący z Czeremnej do Błędných Skał zatrzymano się na chwilę, by zobaczyć ruchomą szopkę, znajdującą się w drewnianym domu, przedstawiającą kilkanaście modeli budynków śląskich, wśród których przesuwają się 250 figurek poruszanych za pomocą urządzenia elektrycznego. Szopka ta wykonana została przez rzeźbiarza-amatora Franciszka Stiepana w ciągu ok. 20 lat. Następnie uczestnicy rajdu poszli górskim szlakiem do Błędných Skał (850 m n.p.m.); odległe procesy wietrzenia (w erze kenozoicznej) doprowadziły do wyrzeźbienia niezwyklego labiryntu, urozmaiconego licznymi szczelinami i zaułkami. Jeszcze w kilka lat po II wojnie światowej Błędne Skały nazywały się Dzikimi Jamami lub Wilczymi Dołami. W roku 1957 dla ochrony tego terenu utworzono rezerwat o pow. 21,14 ha.

Po przejściu Błędných Skał rajd skierował się do Schroniska PTTK „Pasterka” we wsi o tej samej nazwie, wsi powstałej w XVI wieku, u podnóża Szczelińca, w centrum Gór Stołowych. Do schroniska uczestnicy rajdu dotarli w godzinach popołudniowych. Po spożyciu obiadu czas wolny do kolacji niektórzy uczestnicy rajdu wykorzystali na spacer w regionie otaczającym schronisko.